

แปลงก่ตอนพีชในทะเลสาบสงขลา

แปลงก่ตอนพีชในทะเลสาบสงขลา พบมี 3 ติวชั้น 76 สกุล พบแปลงก่ตอนพีช กลุ่ม diatom มากที่สุด 33 สกุล รองลงมาได้แก่ Cyanophyta 16 สกุล และ Chlorophyta 15 สกุล แปลงก่ตอนพีชที่พบกระจายทั่วทะเลสาบสงขลา ตลอดปี ได้แก่ Nitzschai, Skeletonema และ Oscillatoria ส่วน Gyrosigma, Navicula, Rhizosolinia และ Scenedesmus มีความชุกชุมต่ำ แต่พบแพร่กระจายสม่ำเสมอทั่วทั้งทะเลสาบและพบได้ตลอดปี แปลงก่ตอนพีชสกุล Trichodesmium (Oscillatoria) แพร่กระจายทั่วทั้งทะเลสาบแต่ในเดือนธันวาคม จะไม่พบแปลงก่ตอนพีชในสกุลนี้ นอกจากนี้เดือนมกราคม เดือนกุมภาพันธ์ เดือนมิถุนายน และเดือนกรกฎาคม พบแปลงก่ตอนพีชสกุลนี้ต่ำ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มหรือลดจำนวนชนิดและความชุกชุมของแปลงก่ตอนพีชในทะเลสาบสงขลาได้แก่ ความเค็มซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณน้ำฝน และน้ำท่า จำนวนชนิดและความชุกชุมของแปลงก่ตอนพีชในทะเลสาบสงขลาจะลดลงในฤดูฝน แปลงก่ตอนพีชบางสกุล พบเฉพาะพื้นที่ และบางฤดูกาลเท่านั้น เช่น Stigeoclonium พบเฉพาะที่ทะเลสาบตอนนอกในเดือนกันยายน และ Schizogonium พบเฉพาะที่ทะเลสาบตอนกลางในเดือนกรกฎาคม การแพร่กระจายของแปลงก่ตอนพีชที่พบในทะเลสาบสงขลา

☑ ความชุกชุมของแปลงก่ตอนพีชในรอบปีบริเวณทะเลสาบสงขลา

ในเดือนธันวาคม มีความชุกชุมแปลงก่ตอนพีชน้อยที่สุด และเดือนเมษายนมีความชุกชุมของแปลงก่ตอนพีชมากที่สุด แปลงก่ตอนพีชพวก Skeletonema ชุกชุมมากที่สุด ในเดือนมกราคมถึง กุมภาพันธ์ และเดือนธันวาคม Oscillatoria ชุกชุมมากที่สุดเดือนมีนาคมถึงเมษายน และในเดือนสิงหาคม ถึงตุลาคม Nitzschia ชุกชุมมากที่สุด เดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน และในเดือนพฤศจิกายน

☑ แปลงก่ตอนพีชที่พบในทะเลสาบสงขลาโดยทั่วไปคือ

Division Chromophyta

สกุล Bacillariophyta (Diatom) ชนิดที่พบคือ

Achnanthes , Asterionella , Amphora, Amphiprora, Bacteriastrum, Biddulphia, Campylodiscus, Chlorobotrys, Chaetoceros, Coscinodiscus, Diatoma , Ditylum, Climacodium, Fragilaria, Frustulia, Eucampia, Guinardia, Gyrosigma, Grammatophora, Hemiaulus, Leptocylindrus, Melosira, Navicula, Nitzschai, Rhizosolinia , Planktonella , Pinnularia, Pluerosigma, Skeletoma, Streptotheca, Surirella Synedra, Thalassiosira, และ Triceratium

Division Chlorophyta

สกุล Chlorophyceae ชนิดที่พบคือ

Chlorella , Closterium, Chlamydomonas, Dictyosphaerium, Euglena, Micrasterias, Mougeonia, Oocystis, Palmella, Phacus, Pediastrum, Scenedesmus, Schizogonium, Spirogyra, Staurastrum, Stigeoclonium และ Xanthidium

สกุล Euglenophyta ชนิดที่พบคือ

Euglena และ Phacus

Division Cyanophyta

สกุล Cyanophyta (Blue Green algae) ชนิดที่พบคือ

Anabaena, Aphanizomenon, Aphanocapsa, Aulosira, Chroococcus, Lyngbya, Merismopedia, Microcystis, Nodularia, Nostoc, Oscillatoria, Polycystis, Richelia, Schizomeris และ Spirulina

สกุล Dinophyceae (Dinoflagellate) ชนิดที่พบคือ

Ceratium, Dinophysis , Diplosalis , Gonyaulax , Gymnodinium, Noctiluca, Peridinium และ Triposolenia

ทะเลน้อย เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่บริเวณเหนือสุดของทะเลสาบ มีคลองนางเรียงเชื่อมทะเลน้อยกับทะเลหลวง พื้นที่ 18,750 ไร่ ลึกเฉลี่ย 1 - 1.3 เมตร สภาพน้ำเป็นน้ำจืด สภาพแวดล้อมบริเวณนี้อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางด้านประมงและป่าไม้ ทรัพยากรประมง เป็นปัจจัยสำคัญของราษฎรต่อการยังชีพ ใช้เป็นอาหารและรายได้ของครอบครัว ในปัจจุบันสิ่งแวดล้อม และพันธุ์สัตว์น้ำเสื่อมโทรมเพราะวัชพืชหนาแน่น การทำการประมงไม่ถูกต้อง ใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ทำให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่และที่อาศัยของราษฎร

แปลงก่ตอนพีชบริเวณทะเลน้อย

Division Chromophyta

สกุล Bacillariophyceae (Diatom) ชนิดที่พบ

Achnanthes, Amphiprora, Amphora, Asterionella, Bacteriastrum, Chaetoceros, Climacodium, Coscinodiscus, Diatoma, Eucampia, Guinardia, Gyrosigma, Hemiaulus, Leptocylindrus, Navicula, Nitzschia, Planktonella, Pluerosigma, Rhizosolinia, Skeletonema, Surirella, Synedra, Thalassiosira และ Triceratium

สกุล Dinophyceae (Dinoflagellate) ชนิดที่พบคือ

Anabaena, Aphanizomenon, Aphanocapsa, Merismopedia, Microcystis, Nostoc, Oscillatoria, Polycystis, Richelia และ Spirulina

Division Cyanophyta

สกุล Cyanophyceae (Blue green algae) ชนิดที่พบคือ

Chlorella, Chlamydomonas, Closterium, Micrasterias, Oocystis, Pediastrum, Scenedesmus, Spirogyra, Staurastrum และ Xanthidium

สกุล Euglenophyta ชนิดที่พบคือ

Euglena และ Phacus

Division Cyanophyta

สกุล Cynaophyceae (Blue green algae) ชนิดที่พบคือ

Anabaena, Aphanocapsa, Aulosira, Chroococcus, Lyngbya, Microcystis, Nostoc, Oscillatoria, Polycystis, Richelia, Spirulina, และ Schizomeris

ชนิดของเพลงก่ตอนพืชที่มีความชุกชุมมากที่สุดบริเวณทะเลน้อย คือ Nttschai และ Oscillatoria

ทะเลสาบตอนกลาง (Middle Lake) และทะเลหลวง (Luang) มีพื้นที่ 485,500 ไร่ ความลึกเฉลี่ย 1.3 - 2.4 เมตร เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากทะเลน้อยลงมาทางใต้ มีทางติดต่อกันโดยคลองสั้นๆ ชายฝั่งด้านตะวันตกอยู่ในเขตจังหวัดพัทลุง และชายฝั่งด้านตะวันออกอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ทะเลหลวงตอนบนมีความเค็มของน้ำเป็นน้ำจืดถึงน้ำกร่อย ขึ้นอยู่กับฤดูกาล มีพืชน้ำปกคลุมอยู่ทั่วไป และมีมากเป็นพิเศษบริเวณริมฝั่ง ส่วนในตอนล่างของทะเลสาบสงขลาตอนใน ซึ่งติดต่อกับทะเลสาบตอนนอก โดยคลองปากกรอ มีทั้งพืชน้ำและป่าชายเลนเป็นบริเวณแคบ ๆ มีกิจกรรมการเลี้ยงปลากะพงขาวอยู่ประปราย บริเวณใกล้คลองปากกรอ สภาพน้ำจืดจากบริเวณตอนบน ความเค็มของน้ำในตอนล่างของทะเลสาบสงขลาตอนในเป็นน้ำกร่อยอยู่ในช่วง 0 - 22 psu.

เพลงก่ตอนพืชบริเวณทะเลสาบตอนกลางและทะเลหลวง

Division Chromophyta

สกุล Bacillariophyta (Diatom) ชนิดที่พบคือ

Amphiprora, Asterionella, Bacteriastrum, Biddulphia, Campylodiscus, Chaetoceros, Chlorobotrys, Climatocodium, Diatona, Ditylum, Eucampia, Fragilaria, Frustulia, Grammatophora, Guinadia, Gyrosigma, Hemiaulus, Leptocylindrus, Navicula, Nitzachai, Planktonella, Pluerosigma, Pinnularia, Rhizosolinia, Skeletonema, Streptotheca, Surirella, Synedra, Triceratium และ Thalssiosira

สกุล Dinophyceae (Dinoflagellate) ชนิดที่พบคือ

Ceratum, Dinophysis, Diplosalopsis, Gonyaulax, Gymnodinium, Peridinium และ Triposolenia

Division Chlorophyta

สกุล Chlorophyceae ชนิดที่พบคือ

Chlorella, Chlamydomonas, Closterium, Dictyosphaerium, Mogeotia, Micrasterias, Oocystis, Palmella, Pediastrum, Scenedesmus และ Schizogonium,

ชนิดของเพลงก่ตอนพืชที่มีความชุกชุมมากที่สุดบริเวณทะเลสาบตอนกลางและทะเลหลวง คือ

Oscillatoria และ Microcystis

ทะเลสาบตอนนอก เป็นส่วนล่างสุดของทะเลสาบสงขลา มีพื้นที่ 137,500 ไร่ ความลึกเฉลี่ย 1 - 1.5 เมตร ยกเว้นทางเดินเรือลึก 12 - 14 เมตร สภาพน้ำเป็นน้ำกร่อยจนถึงน้ำเค็มขึ้นอยู่กับฤดูกาล บางแห่งมีป่าชายเลนขึ้นประปราย เช่น ในคลองพะวง แต่นับวันมีพื้นที่ป่าลดลงเรื่อย ๆ

เพลงก่ตอนพืชบริเวณทะเลสาบตอนนอก

Division Chromophyta

สกุล Bacillariophyceae (Diatom) ชนิดที่พบคือ

Amphiprora, Amphora, Asterionella, Bacteriastrum, Biddulphai, Campylodiscus, Chaetoceros, Climacodium, Coscinodiscus, Diatoma, Ditylum, Eucampia, Fragilaria, Grammatophora, Guinadia, Gyrosigma, Hemiaulus, Leptocylindrus, Melosira, Navicula, Nitzschia, Planktonella, Pluerosigma, Rhizosolinia, Skeletonema, Streptotheca, Surirella, Synedra, Triceratium และ Thalassiosira

สกุล Dinophyceae (Dinoflagellate) ชนิดที่พบคือ

Ceratum, Dinophysis, Gymnodinium, Noctiluca, Peridinium และ Triposolemia

Division Chlorophyta

สกุล Cholorophyceae ชนิดที่พบคือ

Chlorella, Closterium, Dictyosphaerium, Micrasterias, Oocytis, Palmella, Pediastrum, Scenedesmus, Spirogyra, Staurastrum, Stigeoclonium และ Xamthidium

สกุล Euglenophyta ชนิดที่พบคือ

Euglena และ Phacus

Division Cyanophyta

สกุล Cyanophyta (Blue green algae) ชนิดที่พบคือ

Anabaena, Merismopedia, Microcystis, Nodularia, Nostoc, Oscillatoria, Polycystis, Richelia และ Spirulina

ชนิดของเพลงก่ตอนพืชที่มีความชุกชุมมากที่สุดบริเวณ ทะเลสาบสงขลาตอนนอก คือ

Skeletonema, Chaetoceros, Hemiaulus และ Rhizosolinia

เอกสารอ้างอิง

นฤทธิ์ ดวงสุวรรณ. 2545. คนพื้นทะเลสาบ. โครงการการจัดการทรัพยากร ชายฝั่งภาคใต้.

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร. 2535. การสำรวจพื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลาตอนนอก. เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 12 / 2535.

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดสงขลา.

กรมประมง

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร และนิคมละอองศิริวงศ์. 2540. การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพน้ำกับแพลงก์ตอนพืช. เอกสารวิชาการ ฉบับที่ /2540. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดสงขลา, กรมประมง

เสาวภา อังสุภาณิช. 2543. ประชาคมสัตว์หน้าดินขนาดใหญ่และวิธีเก็บตัวอย่างที่เหมาะสมบริเวณตอนล่างของทะเล. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์